

OVERWEGING Pinksteren ‘Kom Schepper Geest’ 24 mei, Huib Klamer

Pinksteren kun je het feest noemen van christelijke spiritualiteit: Feest van de Geest. Die Geest, Gds Geest, is een rode draad door de Bijbel. In de eerste bijbelwoorden, Genesis 1, klinkt al: Gds geest zweefde boven de oervloed, de chaos, en Gd sprak: “Er zij licht.....en er was Licht.” Gds Geest schept leven, brengt orde waar chaos is. Daarom zongen we: Kom schepper geest; geef de aarde een nieuw gezicht.

Gd’s Geest transformeert mensen. Voorbeelden zijn David¹, en Salomo. Gds geest neemt bezit van hen wanneer zij de opdracht ontvangen om koning te worden over Israël. Zij worden bezielde door Gds geest. David ontvangt kracht: om de reus Goliath te vellen, Israël te verlossen van zijn vijanden, én hij wordt begiftigd met het talent om liederen te maken. Salomo ontvangt als gave: grote wijsheid, inzicht hoe het land te leiden naar vrede, welvaart en recht....

Gd’s Geest vuurt ook Israël’s profeten aan: om koningen in vlammende woorden aan te spreken als zij onrecht plegen tegen zwakken, als zij afgoden vereren, als zij de Thora schenden. Hoe nodig is dat profetisch geluid bij alle onrecht in onze tijd: ik denk het geweld in Loosdrecht tegen asielzoekers.

Hoe Gd’s geest werkt, wordt bij uitstek zichtbaar in Jezus’ leven.

- Als Jezus 30 jaar is, bij zijn doop in de Jordaan, daalt de Heilige Geest op hem neer, als een duif. Een stem uit de hemel spreekt: “Jij bent mijn zoon, de geliefde, in jou heb ik mijn welbehagen.” Die Geest van liefde leidt Jezus verder in zijn leven.

- In zijn eerste preek, in de synagoge van Nazareth, citeert Jezus de woorden van de profeet Jesaja²: “De Geest des Heren rust op Mij, om armen het evangelie te verkondigen, gevangenen vrijlating, blinden het gezicht...”

Die Geest bezielt Jezus’ als hij Thora leert, mensen nieuw perspectief geeft, zieken geneest, armen voedt

- Die Geest leeft verder na Jezus’ kruisdood.

Drie dagen na zijn sterven, Paasavond, verschijnt Jezus aan zijn leerlingen. Zijn eerste woorden zijn: “Vrede zij met jullie....Ontvangt Heilige Geest”, en hij blaast adem over de leerlingen. Geest en adem horen bij elkaar. De leerlingen zien, ervaren: Jezus leeft.

- Vanaf dan krijgt de Heilige Geest ook vat op de leerlingen, met als climax: Pinksteren, 50 dagen na Pasen.

Die dag is niet toevallig. Op die dag vierten Joden Sjavoet, het wekenfeest; ze gedenken hoe de Eeuwige na de bevrijding en uittocht uit Egypte, neerdaalt op de berg Sinaï; hoe Gd in donderslag, rook en vuur, zijn aanwezigheid laat horen aan het samengekomen volk; hoe Gd aan Mozes de Thora, de tien geboden, uitsprekt.³ Gd en mens sluiten een

¹ Samuel 16:13

² Lucas 4: 18, 19.

³ Exodus 19

verbond; het volk stemt in met de Thora; de eerste vorm van democratie in de geschiedenis. Op die dag bij de Sinaï worden de vluchtelingen uit Egypte een volk met eigen wet: de Thora, die aanwijzingen geeft voor nieuw leven, nieuw samenleven, een nieuwe toekomst.

Op deze Joodse feestdag, 50 dagen na Jezus' opstanding, stort Gds geest zich uit, over de leerlingen. In een geluid als van een hevige windvlaag verschijnen vlammen op hun hoofden. Het is de doop met vuur, voorzeggd in het Lucas-evangelie.⁴ De leerlingen worden vervuld met Heilige Geest. Hun leven verandert totaal: vanaf nu worden ze apostelen; bezielde met een nieuw vuur: ze gaan preken over Jezus, mensen genezen, Thora leren. Nieuwe geloofsgemeenschappen ontstaan, waarin mensen leven in broederschap en zusterschap, waarin goederen worden gedeeld, niemand heeft gebrek. Het begin van een wereldkerk.

Op deze dag krijgt de bevrijding van Pasen een concreet vervolg in de geestelijke vernieuwing van Pinksteren. Pinksteren is de apotheose van Pasen. Iets van een nieuwe wereld wordt zichtbaar. Je zou wensen dat dat zich herhaalt in onze tijd...

Hoe kan de Heilige Geest ons, onze samenleving vernieuwen, transformeren?

Ik ga terug naar Jezus' doop met de Heilige Geest, en de woorden die uit de hemel klinken: "Jij bent mijn geliefde zoon." Ook wij zijn gedoopt en mogen weten: ik ben geliefd, ik mag er zijn. Ik ben zoon, dochter van de Gd die ik Vader noem.

Als we dat tot ons laten doordringen: "Ik ben geliefd", kunnen we een diep zelfvertrouwen, vrijheid ervaren: Gd ís er, bij mij. In dat besef kan een vuur in ons vlamvatten dat een nieuw mens van ons maakt; een mens, die – in de woorden van Paulus⁵ - liefde brengt, vreugde, vrede, vriendschap, geduld, goedheid, trouw, zachtmoedigheid, zelfbeheersing. Dan krijgt de samenleving een nieuw gezicht; voorbij kille macht, woede, mateloosheid, ruzie, egoïsme.

De Pinkstergeest vernieuwt, vitaliseert: doet opleven wat verdord is, breekt door gesloten deuren, heelt wat gebroken is. Het vuur van Pinksteren steekt aan, sticht gemeenschapszin, vernieuwt relaties, verbindt, maakt solidair. Schept een nieuwe wereld.

Laten we die frisse wind van de Pinkstergeest laten waaien door onze levens.

Laten we daarom uitbundig zingen: Kom Schepper Geest.

⁴ Lucas 3:16

⁵ 1^e brief van Paulus aan de Galaten 5: 13 e.v.